

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 67.

V Ljubljani, v sredo 23. marca 1892.

Letnik XX.

Proslava J. A. Komenskega.

II.

Komensky je bil torej in je v marsičem te hvale vreden, koja se mu izkazuje. Toda tak, kakor je pri nas zdaj znan, Komensky ni bil. Na Komenskem opažamo pomilovanja vredne zmote, katere se prikrivajo narodu. Bog obvaruj, da bi hoteli onega krivično sramotiti, kogar smatra narod za popolnega. Toda mi katoličani moramo zelo potožiti, da je Komensky katoliško vero našo pretvorjeno, zasukan, čisto neresnično opisaval svojim čitateljem.

Pred seboj imamo njega spis: „Lux e tenebris“ — „Svetloba iz temote“. V predgovoru k tej knjigi piše Komensky: „Papež za novce za nekaj časa prodaje tudi odpustke, to je, dovoljuje grešiti (!), in sicer na deset, dvajset in tisoč let (!). (Predgovor ali apologija te knjige št. 121, str. 49.)“ — Tako krivovero je učil tudi Luter.

Končno moramo omeniti še to, da je bil Komensky udan prečudnim verskim zmotnjam. Baš ta knjiga „Lux e tenebris“ je najjasnejši dokaz. Ta knjiga je namreč zbirka prikaznij in proročovanj treh ljudij. Prvi je bil Kristofor Kotter, luteranec, meščan in krznar v Sleziji; imel je te prikazni leta 1616. Druga je bila Kristina Ponijatovska v Duhniku in je proročovala leta 1627, 1628 in 1629. Tretji je bil Nikolaj Drabik iz Strašnice na Moravskem, proročovati je začel leta 1638. Kottrova proročovanja so tiskana (s predgovorom) na 168 straneh; Ponijatovska na 164, Drabikova z oceno na 520 straneh.

To vse je spisal Komensky; vse zagovarja, da to ni niti prevara, da ne pohaja to iz razburjene obrazotvornosti, ne od satana, temveč od — Boga.

Protestanti so svarili Komenskega, naj tega ne verjame, ker se mnogo teh prikaznij ni izpolnilo, toda on je to zagovarjal.

Vseh teh „prikaznij“ ni moči tu omenjati; in v predgovoru (v prvem delu) pravi Komensky, da se vse te prikazni mogó podati pregledno v — petnajstih poglavjih.

V dokaz, kako je ubogi Komensky blodil, ker je to verjel, navajamo nastopno: 1. Papež je oni veliki Antikrist in k... babilonska (!); 2. zver (bestia), koja to k... nosi na hrbtu, je rimsko cesarstvo, osobito pa habsburški rod; 3. teh vojsk bode konec, ko pogineta (interitum) papež in habsburški dom.

Iz navedenega posnetka je jasno, da je Komensky ocenjen po zasluženju, in tako naj bode vselej in povsod.

Načelo navstvenega uka je: Vsak bodi smatran za dobrega, dokler se o njem ne dokaže, da je lokav. Uverjeni smo, da nijeden učitelj, ko se bodo priredila o Komenskem javna predavanja in slavnosti v njega proslavo, ne bode zabil, da je katoličan, in da ne poreče: Čestitamo Komenskemu tudi zaradi tega, ker je pisal zoper katoliško cerkev in zakonitega vladarja, temveč da bode, predavajoč na podstavi vestne zgodovine, o njega življenju in spisih, odkritosrčno pojasnil kot katoličan hibe njegove, da se je motil v svojem uku o katoliški cerkvi in vladajočem rodu, in stuprav potem izkaže naj primerno hvalo in čast nevenljivim njega zaslugam za šolstvo.

Bodi ta razprava vsprejeta in ocenjena tako, kakor je pisana: prosto in brez predsodkov, ter od-

kritosrčno, bodi že čitatelj učitelj ali duhovnik ali družega poklica, vsak naj pomisli, da se morajo ljudje tako presojati, kakoršni so, a ne tako, kakoršni bi morali biti.

Prevelika dobrohotnost in popustljivost škodujete, a tudi prenapeta strogost ne prinaša nič dobrega, in nekoliko besed v dobrem in iz odkritosrčne ljubezni več zmore, nego sto in tisoč besed v jezi in sovraštvu.

Ako bode torej učiteljstvo naše proslavljalo velikega Slovana J. A. Komenskega kot najslavnejšega pedagoga, nihče temu z najstrožjega katoliškega stališča ne more in ne sme nasprotovati, saj smo sami v našem listu svojedobno priobčili dotični poziv, nasprotno nam pa nikdo ne bode štel v zlo, ako izražamo željo, naj se pri tej proslavi ne dotika verskega momenta. Nasprotno, opozori naj se občinstvo na vse navedene njegove zmote, kjer in kadar bi bilo umestno.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja, dné 17. marca.)

(Konec.)

Ljudske šole.

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1892.

Potrebščina: Aktivitetni užitki učiteljev 253.759 gld., razne doklade in stanarine 41271 gld., dotacije 4162 gld., nagrade in podpore 16.383 gld., pokojnine učiteljskih vdov 638 gld., miloštine 269 gld., razni troški 530 gld., skupaj torej 321.677 gld.

Pokritje: Obligacijske obresti 3847 gld., doneski 25.200 gl. (V tej svoti je všteti 20.000 gl. od zapuščin, ta velika svota pa je le slučajna, kajti n. pr. l. 1890 so ti dohodki znašali le 13.005 gld. Op. por.), razni dohodki 187 gld., torej vse pokritje 29.234 gld., in je primanjkljaja 292.443 gld. Ta primanjkljaj se bode pokrila z 10% priklado na dokladi za deželni zaklad podvržene neposredne davke, kar znese 153.690 gld., ostali primanjkljaj okroglih 138.653 gld. pa iz deželnega zaklada.

V primeri s proračunom l. 1891. pomnožila se je potrebščina za 11.131 gld. Večina te pomnožitve prihaja od tod, da je bilo na novo ustanovljenih ali pa razširjenih več šol in vsled tega osnovanih 19 novih učiteljskih služb, za katere se že letos potrebuje 8300 gld., dasi so za nekatere ustavljeni le delni zneski celoletne plače. Čim bolj se pa množé in razširjajo šole in čim dalje službujejo učitelji, tem bolj rastejo opravilne in službene doklade, za katere se letos potrebuje okoli 2000 gld. več kakor lani. Enajsti tisočak pa je prirastel vsled večjih troškov za veroučitelje na štirirazrednih šolah in za vožnjo veroučiteljem po deželi, ki so se morali vsled deželnega zakona z dne 5. marca 1889. l., drž. zak. št. 444, iznova vrediti.

Sicer pa je omenjati, da troški za šolstvo vsako leto okroglo za 8000 do 10.000 gld. naraščajo in da toliko časa ne pridemo do stalnega proračuna, dokler ne bodo določene in dodelane vse šole, katere v nekaterih krajih še prav zelo pogrešamo. Koliko bode potem znašala redna potrebščina za ljudske šole, se zdaj pa tudi primeroma ne more določiti; ali če se bode še nekaj časa leto za letom pomnoževala za okroglih 10.000 gld., je opravičeno

vprašanje, ali bode naši deželi konečno mogoče zmagovati te čedalje večje troške. Zato finančni odsek letos zopetno priporoča deželnemu šolskemu oblastvu, da naj se pri svojih sklepih in terjatvah blagohotno ozira na naše skromne deželne finance in naj se zlasti ne prenapljuje z razširjevanjem šol na tri- ali štiri- ali celo večrazredne. Enorazredne šole so za vsakdanjo omiko priprostega naroda potrebne in naj se občinam ne odkrekajo, večrazredne pa naj se delajo le v toliki meri, kolikor dopuščajo denarna sredstva in jih zahtevajo posebne okoliščine.

Poslanec Klun ob enem poroča o prošnji stalnega odbora deželne učiteljske konferencije v Ljubljani za uredbo učiteljskih plač. Ta prosi v prvi vrsti, naj bi se začasnim učiteljem takoj dovolila višja plača 450 gld. Poročevalec pravi, da bi bili visokošolci po dovršenih študijah zadovoljni s 360 gld. podpore na leto, a mnogi morajo več časa brezplačno prakticirati, sicer se pa začasnim učiteljem štejejo leta v pokojnino. Dalje prosi odbor, naj se učitelji razvrste tako, da jih bode 8% v prvem, 12% v drugem, 40% v tretjem in 40% v četrtem plačilnem razredu. Ker je sedaj 580 učiteljev, pomnožili bi se po tej razdelitvi troški takoj za 7500 gld. Pomisliti je tudi treba, da se bode v teku let zgradilo še do 80 šol in namestilo 120 novih učiteljskih močij, kar bode povišalo troške še za okroglih 70.000 gld. Vsi troški za ljudsko šolo s pokojninami itd. bi se morali pomnožiti skoraj do pol milijona. Razlogi v prošnji sicer neso brez podlage, ali dežela bi ne zmogla več takih troškov, zato finančni odsek nasvetuje, da se prošnja odkloni.

Poslanec Hribar pravi, da so že zadnjič vse stranke brez ugovora pritrdile uredbi učiteljskih plač, zato obžaluje, da so se zopet tako hitro oglasili, kajti tudi tu velja rek: Omne nimium nocet. Sicer učiteljske plače neso še stalno urejene, vendar morali bi učitelji priznati, da je deželni zbor brez razlike strank kulantno ustrezal opravičenim željam. Pač pa méni govornik, naj bi se bolj oziralo na ljubljansko učiteljstvo, ker v drugih deželah imajo učitelji v glavnih mestih prednost. V II. razredu bi moralo namesto 9 biti vsaj 15 ljubljanskih učiteljev. Zato predlaga resolucijo: Deželni odbor se pozivlje, naj izposluje pri c. kr. deželnem šolskem svetu revizijo razvrstitve učiteljskih plač v tem smislu, da se bode pri prenavrejen uredbi bolj oziralo na ljubljansko učiteljstvo.

Deželni predsednik baron Winkler zagovarja deželni šolski svet. V Ljubljani imajo učitelji mnogo drugih prednostij, tako n. pr. morejo svoje otroke laglje pošiljati v šole. (Poslanec Kavčič: Tako je!) Deželni šolski svet je stvar vredil soglasno z deželnim odborom in se mu ne more očitati, da je postopal pristransko.

Poslanec Klun še poroča o prošnji gg. učiteljev Fr. Raktelja in A. Žumra za zvišanje opravilnine in o prošnji županste v Kamni Gorici in Lencovem, da se stanarina za učitelja prevzame v normalno-šolski zaklad.

Prvi prošnji se v toliko ugodi, da se prosilcema dovoli dopolnilna doklada po 50 gld., ki pa se ne všteje v pokojnino, druga prošnja se odkloni.

Poslanec Stegnar toplo priporoča resolucijo, da bi se voditeljema dovolilo po 200 gld. opravil-

nine, ker vodita 10. razredno, oziroma 8. razredno šolo in imata mnogo posla; dalje naj bi se v Ljubljani ustanovila služba namestnega učitelja, ki bi v potrebi namestoval obbolele ali drugače zadržane učitelje. Ta resolucija pa ni obveljala.

K proračunu normalnošolskega zaklada se prvi oglasi poslanec Kersnik ter pravi, da ga veselje navdaja pri pogledu na primerno ugodni šolski budget. A stvar tudi ni brez grenkobe, kajti le slučaj je nanesel, da je pričakovati visokih doneskov od bogatih zapuščin, na katere pa druga leta ne moremo tako gotovo računati. Zato nas prehaja še vedno črna skrb, ko vidimo, kako grozno narašča potrebščina tega zaklada. Kdaj bode konec? Kje je meja temu naraščanju? Če se zgradi še 80 šol, zvišali se bodo troški za najmanj 45—50.000 gld. In če pomislimo še na naraščaj pri večrazrednih šolah, je ta skrb popolnoma opravičena. Zato je jako umesten nasvet, naj se ravna posebno štedljivo in pozorno pri razširjenju šol. Dve stvari ste, ki segata globoko v življenje našega kmetijskega ljudstva. To so nagrade za pouk o kmetijstvu in ženskih ročnih delih. Nagrada za ta pouk je gola ironija. Če pa pogledamo ta zaklad in te žrtve, je vprašanje povsem opravičeno, ali je pa tudi sad, katerega rodinaša šola, vreden teh žrtv? Ne morem si kaj, da je odgovor lahek, ali žal, da je negativen. Tega ne bode tajil nihče! Kateri so ti razlogi? Dva tehtna razloga sta, ki vplivata, da šolstvo in učiteljstvo ni tako, kakor bi moralo biti po pravici. Prvič je pomanjkljivost šolskega nadzorstva. Šolski nadzorniki so v prvi vrsti učitelji in nadzorniki, ki morajo učiti svoje določene ure in kadar so prosti, na polletje enkrat ali k večjemu dvakrat nadzorujejo šole. Poleg tega pa še ona grozna odvisnost od predsednika okr. šolskega sveta, od okrajnega glavarja! Tako se je na Kočevskem okrajni šolski nadzornik na zahtevo okr. glavarja odstavil brez vsake disciplinarne preiskave. Treba bi bilo torej stalnih šolskih nadzornikov, ki bi bili bolj samostojni. Druga rana pri šolstvu pa je čudno postopanje pri oddajanju učiteljskih služb. Tu je v prvi vrsti merodajna brezpogojna služnost prošnjikova. Govornik navede dva slučaja. Ta služnost učitelje dovaja do tega, da ne gledajo več na svojo veljavo. Učiteljstvo je važen faktor tudi za nas v boju za naš narodni obstanek in to tembolj, ker se bojim, da bo pri drugem važnem faktorju narodna ideja stopila na drugo mesto. Glejmo torej, da obdržimo vsaj jednega. (Odobranje pri somišljenikih.)

Poslanec dr. Tavčar je obširno govoril. Tudi njemu proračun ne vzbuja veselja. Nedavno smo čuli, kako rastejo troški za deželne dobrodelne zavode, a danes se vzbuja nov večji strah, ko vidimo pred seboj dolge številke proračuna. In še ta se nam je lepši naslikal, nego je v istini. Treba iskati izhodov, zakaj so troški za ljudske šole tako narasli in še naraščajo. V prvi vrsti je slaba administracija. Okrajni glavarji, večinoma tujei, v vsakem kotu pomnožujejo šole po nepotrebnem, ker se hočejo prikupiti navzgor. Šole se zidajo potratno, troški so mnogo preveliki. Po 6000, 7000 gld. stanejo šole, pa bi zadoščale po 3000 gld. To mora prenehati. Okrajni glavarji pospešujejo nemščino na ljudskih šolah, če ravno je to brezuspešno delo. Novi šolski zakon je postal za našo kronovino bolezen. Kar naenkrat so hoteli ves napredek raztrresti po deželi, in tako smo se ga preobjedli. Izraža veselje, da se ni vstavilo zopet onih 600 gld. za neobligatni pouk, a čuje se, da hoče vlada po ovinkih to doseči in dajati podpore, kar pa bi bilo proti sklepom deželnega zbora. Na to govori obširno o oddaji nadučiteljske službe v Radovljici. Ta slučaj je značilen za mizerijo naših šolskih razmer. Okrajni glavar sam je hodil prosit za-nj. Učitelj je mej tem prišel v disciplinarne preiskave. Mislimo vendar, da pri nas vlada deželni predsednik, ne pa okrajni glavarji.

Doželni predsednik baron Winkler zagovarja postopanje okrajnih glavarjev. So napake, a večina običanj je neopravičena. Obžaluje, da se je tu govorilo o podrobnostih disciplinarne preiskave. To bi moralo ostati tajno na tem mestu. Predno kdo ni obsojen, ne smemo ga zavreči. Deželno šolsko oblastvo bode nepristransko storilo svojo dolžnost. Za

nagrade se je ustavilo 500 gld., in sicer onim učiteljem, ki poučujejo nad normalno število ur.

Poslanec baron Schwegel tudi izraža strah zastran troškov. Pravi, da je prijatelj šole brez ozira na narodnost. Graja pa, da se je v zboru govorilo o slučaju, ki ne spada v javnost.

Poslanec Hribar graja postopanje šolskih oblastev. Dalje polemizuje z baronom Schweglom, govori še o radovljiški aferi. Nemščina je v sedanjih razmerah potrebna za srednje šole, a nikakor ne za priprostega kmetijskega dečka.

Poslanec Žitnik: Ker je ura že pozna in visoka zbornica utrujena, dovoljeno mi bode, da izpregovorim samo par kratkih besed. Nočem, da bi se kdaj reklo, da se ni nihče oglasil in celó tak ne, ki se sam prišteva tistemu faktorju, o katerem se je danes tu govorilo.

Predno pa preidem do tega, moram omenjati, da sem in ostanem prijatelj učiteljstvu v obče in da bodem pri vsaki priliki z veseljem glasoval za izboljšanje njihovega gmotnega stanja, kadar bodo to dopuščali deželni dohodki. V tem se strinjam z vsemi gospodi poslanci, ki so pred menoj govorili.

Ali nekaj družega je, kar si hočem debelo zapisati za ušesa, to namreč, da je gospod s te strani, častiti gospod zastopnik kmetijskih občin kamniškega okraja, izrekel, da je sad naše ljudske šole nepovoljen in da naša šola ni vredna sedanjih velikih žrtv.

Nočem danes soditi, ali je ta trditev opravičena ali ne, konstatujem samo te besede v dokaz, da je gospod predgovornik sam prepričan o tem in je sedaj tisto trdil, kar sem jaz nedavno govoril na nekem shodu, da namreč vspeh sedanje šole ni tolik, kakor bi se smelo pričakovati po žrtvah, katere doprinaša dežela, da vzlic ogromnim troškom za šolstvo sedanja šola ne rodi zaželenega sadu. In vendar so mi v nekem listu vsled one moje popolnem opravičene trditve predbacivali, da sem nasprotnik šole.

Jaz sem bil vedno in ostanem teh mislij, da za šolo velja stari vek: „non multa sed multum“, in to je ravno jedna prvih zahtev takozvane in toliko tudi med nami zaničevane in psovane verske šole.

Pa to mi ni bilo povod, da sem si izprosil besede, temveč nekaj družega, česar je omenil častiti gospod zastopnik kmetijskih občin kamniškega okraja. Hvaležen sem mu iz srca, da je to tako fino povedal in ne razžalivim glasom. Dejal je, da je učiteljstvo važen faktor v boju za obstanek našega naroda in to tembolj važen, ker neki faktor postavlja narodno idejo na drugo mesto. Vsi, ki se bavite s politikom, ne dvomite, kdo je ta drugi faktor, da so to „brezdomovinci“, duhovniki, ki so vrgli narodno idejo v koš in o katerih se pravi, da se za narodne težnje nič ne brigajo itd.

To je nekako insinucija, proti kateri moram kot duhovnik — in gotovo govorim iz srca vsem svojim ožjim tovarišem, ki neso tu navzoči — odločno ngovarjati (Povše: Istina je! Hribar: Ste vi duhovnik?) Duhovnik je bil in ostane naroden, če pa pravite, da postavlja narodnost na drugo mesto, vprašam Vas, — ali naj postavi katoliško idejo na zadnje mesto?

V nekem glasilu čita se vedno in isto se čuje v zasebnih krogih, da je duhovnik le za spovednico in za prižnico, za politiko naj se ne briga. Toda jaz mislim, — in to je obče znano — da so bili nekdanj „kapelančki“, „brezdomovinci“ vedno dobro sredstvo, ko je bilo treba oživiti in pomnožiti ravno narodno stranko, ko so pomagali k temu, da je ta zbornica po večini narodna. Brez duhovske pomoči bi morda še danes tukaj gospodovala nemška stranka.

Dobro poznam razmere in reči smem, da je ravno duhovnik največji dobrotnik svojega naroda, da ravno on ima največ prilike, širiti pravo omiko, pravi napredek med narodom. On nosi takorekoč srce narodovo v svojih rokah, on najbolje pozna njegovo gorjé, on ga obiskuje na postelji bolezni, on deli z njim žalost in veselje. In kot tak naj bi bil brez narodnega čuta, brez narodne ideje?

S ponosom se prištevam onemu faktorju, ki po mojem prepričanju največ stori za pravi napredek našega naroda. Dober duhovnik blaži prirostenemu ljudstvu srea, on mu vsaja v srce blažilne ideje, on ga opominja na Boga, na večno plačilo in kazen, in tako zabranjuje, da se ne širijo zločinstva itd. Kaj je narod brez Boga? Zrel za vislice, in tacega si gotovo ne želimo.

In če rečete, da duhovnik stavi narodno idejo na drugo mesto, je to čista resnica. Duhovnik je po svojem stanu in poklicu dolžan, staviti vero, to je, katoliško idejo na prvo mesto. Tudi gospodu predgovorniku je kot notarju v prvi vrsti merodajen zakon, naj pride k njemu Neme ali Slovenec.

Sicer pa ne vem, odkod se izvaja ta neutemeljena trditev, da je katoliška ideja v nasprotju z narodno idejo. (Dr. Tavčar kliče: Dr. Mahnič.) Gotovo bi žalil vsacega iz-med Vas, ko bi Vas hotel učiti, kaj je katoliška ideja. Ta ideja daje vsaki narodnosti svojo pravico in tudi slovenski ni in ne bode kratila svetih pravic.

Saj to dokazuje ravno slovenska duhovščina. Opozarjam častito gospodo le na našo družbo sv. Mohorja, na katero smemo z vso pravico biti ponosni. Listi slovenski in tudi „Slov. Narod“ z vso pravico naglašajo velikanski pomen tega narodnega društva za pravo krščansko izomiko našega naroda. Gotovo nikomur ne hodi na um, da ta naša vrla družba širi nemško idejo. In vprašam Vas, kdo pa je oni faktor, ki v prvi vrsti širi knjige te družbe med priprosti narod? Nočem kratiti zaslug tudi drugih faktorjev v tem oziru, ali ravno duhovščina naša je, ki vsako leto in pri vsaki priliki nagovarja ljudstvo, naj pristopa k tej družbi.

To je pa jasen dokaz da ima duhovščina srce za narod, za narodno idejo. In poglejte imenik članov „Matice Slovenske“ in družbe sv. Cirila in Metoda, tudi tukaj nismo zadnji, čeravno, žal, moram priznati, da za zadnjo družbo od duhovske strani ne raste zanimanje iz vzrokov, katerih pa tukaj ne morem navajati.

Ponavljam torej, da nikdar ne pride čas, ko bi mogla in hotela katera še tako visoka oseba duhovščini prepovedati gojiti narodno idejo (Dr. Tavčar: Dobro! Dobro!). kjer-koli je to potrebno in umestno. Zato globoko užaljen odločno zavračam vsako sramotilno sumničenje, češ, da smo „brezdomovinci“. (Živahno odobravanje na levi. — Dr. vitez Bleiweis: Facta loquuntur!)

Poslanec Klun končno odgovarja poslancu Kersniku, češ, da bi se od njega ne bil nadejal takih besed, kakeršne bi pričakoval od najradikalnejšega poslanca. Slovenska duhovščina je bila in ostane narodna, kajti „stara garda umrje, a se ne uda“. (Dobro-klici na levi.)

S tem je bila končana dolga debata in sprejet proračun normalno-šolskega zaklada. — Konec seje ob 3. uri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. marca.

Notranje dežele.

Ministerski svet. Predvčeraj je bil na Dunaju ministerski svet, v katerem se je določilo, kako naj odgovori v imenu vlade namestnik grof Thun v spravi komisiji. Spravni odsek češkega deželnega zbora ima jutri sejo, v kateri namestnik pojasni vladno stališče.

Šestija. Deželni zbor je dovolil jednoglasno 200 gld. podpore poljski kmetijski šoli v Tešinu. Podpora pač ni velika, ali vendar je že to veselo znamenje. Pred kakimi tremi leti bi bil zbor gotovo podporo zavrgel. Nemška nestrpnost v tej deželi nekoliko pojema. V Tešinu namerava društvo „Macierz Polska“ osnovati poljsko gimnazijo, ker sedaj sleški Poljaki nimajo nobene srednje šole. To društvo se je obrnilo s prošnjo do deželnega zbora. Bodemo videli, kaj bode sedaj storil deželni zbor. Seveda na Poljake se leviča malo bolj ozira, nego na Čeha, ker še vedno računa s tem, da bi jih kedaj v državnem zboru potrebovala.

Ogersko. Adresna debata se v ogerski zbornici še vedno nadaljuje. Skrajni levičarji vedno naglašajo, da se mora razširiti samostojnost Ogorske. Finančni minister Wekerle je v svojem govoru razložil, da to ni mogoče. Pozivljal je skrajne levičarje, da naj natančno povedo, kaj hočejo. Nagodba z Avstrijo se ne dá lahko premeniti. Tudi bi samostojna Ogorska ne imela prave veljave. Osobna unija brez drugih skupnih naprav je nemogoča. Narodni stranki je minister razložil, da v gospodarskem oziru sedanje razmerje ni tako neugodno, kakor se trdi. Trgovske pogodbe so se sklenile, kakor želé Ogri.

Vnanje države.

Bolgarija. Bolgarski vladni listi dokazujejo, da ni bilo pravilno, ko so Turki izročili Rusiji Šišmanova. Po določitih mejnarodnih pogodbah bi ga bili morali obsoditi, potem pa izročiti ruskemu konzulatu, kakor so to Bolgari storili z ruskim podložnikom, ki je bil zamotan v Paničevo pravdo. V Sofiji mislijo, da je Šišmanova izročila policija, ne da bi bila za to vedela turška vlada. Turška in ruska

policija imata neko tajno sporazumjenje, kakor se je že nekajkrat pokazalo, in baš to vzbuja nevoljo v Sofiji.

Rumunija in Bolgarija. Bolgarski zastopnik v Bukarešti dobil je od bolgarskih emigrantov pretilna pisma. Rumunska vlada je storila že potrebne navedbe v varstvo bolgarskega zastopnika.

Rusija. Grozne sleparije se godé z razdeljevanjem podpore stradajočim v Rusiji. „Novoje Vremja“ pripoveduje, da je profesor Orlov kemično konstatoval, da je v kruhu, ki se deli mej stradaljoče, 15% peska, 15% pepela in 20% otrobov. Drugi peterburški list pa navaja celo vrsto sleparij in konstatuje, da so sleparji pristni Rusi pravoslavne vere. — Legar se vedno bolj širi. V Kazanu in Astrahanu so vse bolnišnice prenapolnjene. V guberniji Vjatka so že vsa sela okužena. V Nižnem Novgorodu, Samari in Saratovu se pa legar začelja. Oblastva pa tudi ničesa ne ukrenejo, da se bolezní omeje. Mnogo seveda tudi storiti ne morejo, ker povsod pomanjkuje zdravnikov.

Grško. Zbornica se baje razpusti še ta mesec. Nove volitve bodo sredi maja. Vlada se dolgo ni mogla odločiti za razpust zbornice. Nadejala se je, da v tej zbornici dobi kako večino, ali sedaj se je pa že do dobrega prepričala, da to ni mogoče.

Nemčija. Govori se, da Caprivi odloži prusko ministersko predsedstvo in obdrži le ministerstvo vnanjih zadev, grof Zedlitz pa odstopi. Kdo bode nov ministerski predsednik in pa nov učni minister, ne vé se še nič gotovega. Imenuje se več osob. Kriza se najbrž ne bode odločila, dokler se cesar ne povrne v Berolin.

Francija. Razni francoski listi sedaj hudo napadajo vojnega ministra Freycineta in dokazujejo, da ni tako potreben v ministerstvu, kakor nekateri zatrjujejo. Ker Freycineta napadajo največ sicer vladi prijazni listi, sodi se, da bi ministerski predsednik se rad znebil vojnega ministra in je dal nalog listom, da naj ga napadajo. Če je to resnica, v novem ministerstvu že ni jedinstvi in je zato pričakovati v kratkem nove ministerske krize.

Francija in Anglija. Novi angleški veleposlanik v Parizu izročil je predvčeraj predsedniku republike v slovesni avdijenci svoje poverilnico. Zagotavljal je, da bode pospeševal dobre odnose med Francijo in Anglijo. Carnot mu je obetal, da bode tudi on gledal na ohranjanje dobrih odnosov z Anglijo. Sicer se je pa vse vršilo, kakor je ob takih prilikah navada.

Anglija. Koncem legislativne dobe se bode angleška zbornica še pečala s socialno zakonodajo. V kratkem baje misli vlada predložiti več predlog, ki se tičejo socialnega vprašanja. Konservativci in unijonistični liberalci baje mislijo socialnih vprašanj se zaradi tega lotiti, da bi s tem vplivali na bodoče volitve. Samo nasprotovanje irski samoupravi bi več volilcev ne vleklo.

Italija. Odgovarjajoč na interpelacijo Imbrijanovo je priznal ministerski predsednik Rudini, da gospodarski položaj res ni ugoden. Vlada si pa tudi prizadeva, da po možnosti zboljša razmere. Stvari se pa ne smejo pretiravati, ker s tem se deželi le škoduje. Vnanja politika pa nikakor ne škoduje razvoju in nezavisnosti dežele. Imbrijani se je izjavil, da s takim odgovorom ni zadovoljen.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 22. marca. Dolgo in željno pričakovana zlata maša prečast. g. o. Erstabija Ozi mek - a se je vršila na praznik sv. Jožefa v tukajšnji frančiškanski cerkvi z vso mogočo slovesnostjo. Notranji prostori samostana so bili odičeni z bujnim zelenjem. Cerkve je bila krasno olupšana, vzlasti veliki oltar je bil prijazen ozaljšan s svežimi cvetlicami. Ljudij je prišlo sila veliko, ne samo iz Ljubljane in okolice, temveč tudi od daljnih krajev. Željno so pričakovali devete ure, ko ima stopiti pred oltar čast. o. zlatomašnik.

Vsem se je brala radost na obličju, ko so stopali o. zlatomašnik z obilnim spremstvom v spremstvu po cerkvi k oltarju. Okrog leve roke so imeli ovit cvetlični venec in v desnici so držali visoko palico s šopkom cvetlic ob vrhu.

Ko dospó pred oltar, zapojó: „Veni sancte Spiritus“, in na koro so nadaljevali ta krasni spev. Ko so odpéli „Veni sancte“, stopi na leco prečast. g. kanonik Elis. Poljudno je razlagal, zakaj se morajo o. zlatomašnik Bogu zahvaljevati. Vmes pa je prečast. gospod vpletal mične dogodbe iz življenja in delovanja o. zlatomašnika. Spominjal se je tudi razmer sedanjega časa, in je dajal zbranim poslušalcem koristne nauke, kako jim je živeti, da jim ne bodo škodovali krivi nauki, ki jih sémtertja razširjajo zlobni ljudje. Slednjič čestita o. zlatomašniku k tej imenitni slavnosti, želeč, naj jih ohrani Bog še dolgo časa pri moči, da bi še v prihodnje delali v božjo čast, kakor so delali do sedaj.

Po dokončanem govoru se je pričela zlata sv. maša. Z znanim prijatnim glasom so jo péli o.

zlatomašnik, ali poznalo se je, da jim je srce pretreseno od čutil hvaležnosti do Tistega, ki jim je dal dočakati toliko časti in veselja.

Na koro so péli mašo slavnega skladatelja Witta z dobro izurjenim orkestrom.

Po dokončani sv. maši so zapéli zahvalno pesem in na to so dali o. zlatomašnik blagoslov s presv. Rešnjim Telesóm. In predno so odšli izpred oltarja, stopili so o. zlatomašnik vrh stopnjic, razprostrli roke in dali pričujočim blagoslov. S tem je bila dokončana imenitna slavnost, ki ostane vsem navzočim v veselem spominu.

Da bi bil dan zlata maše toliko bolj vesel in prijeten za o. zlatomašnika in samostansko družino, je povabil čast. o. gvardijan k obedu več odličnih gospodov, ki so s svojo navzočnostjo prijeto razveselili o. zlatomašnika in ostalo samostansko družino. Izmed povabljenih gospodov so bili navzoči: prevz. knezoškof, stolni prošt mil. g. dr. Klofutar, mil. g. prošt dr. Jarc, general-vikarij prečast. g. dr. Pauker pl. Glanfeld, okrajni glavar preblag. g. Mahkot, državni poslanec preblag. g. Kušar, več prečast. gg. kanonikov in drugih duhovnih in svetnih gospodov.

Bil je to dan veselja za družino samostana, za vse prijatelje in znance o. zlatomašnika, ki jih imajo obilo v Ljubljani.

Pa to veselje je seglo še mnogo dalje. Ta dan se je veselila vsa okrajina sv. Križa. Že na dan pred zlato mašo je izročil prečast. o. provincijal o. zlatomašniku lično spomenico, katero so podpisali vsi mašniki, kleriki in bratje. Spomenica je pisana v latinskem jeziku in se glasi: „A. R. P. Provincia! Pater amantissime! Gaudeamus in Domino diem solemnem Tecum celebrantes, quia jubileus est et quinquagesimus annus! (Lev. 25. 11.) Qui in Altissimis habitat, dedit Tibi Pater colendissime, sacerdotium gentis, coronam auream posuit super caput Tuum, expressam signo sanctitatis et gloria honoris, fecitque Te per bis quinque lustra fungi sacerdotio, et habere laudem, et glorificare populum suum in nomine ejus docereque filios et fratres Tuos, et in lege sua lucem dare fratribus. (Eccli. 45.) Tu Pater amabilissime! Tu fuisti „curus et auriga“ noster, propterea exaltavit Dominus cornu Tuum. Tu fuisti Magister noster zelosissimus, qui nobis propinasti aenigmata Matheseos et reserasti arcana Physeos; Tu fuisti dux et pastor animarum nostrarum! Jubilemus ergo hodie, dicamusque cum regio Psalte: „Haec est dies, quam fecit Dominus, exultemus et laetemur in ea.“ (Psalm 117, 24.)“ Sledi 154 podpisov.

S to spomenico so pokazali frančiškani okrajine sv. Križa, kako visoko čislajo moža, ki je vse svoje moči posvetil v blagor omenjene okrajine.

Toda ne le samostanski bratje so čestitali o. zlatomašniku, temveč tudi od drugih strani so prejeli obilo častitek. Tako so jim čestitali prevzvišeni knezoškof goriški. Pišejo o. zlatomašniku, da obžalujejo, ker se ne morejo osebno udeležiti zlata maše, pristrčno se zahvaljujejo za obilne duhovne dobrrote, ki so jih delili o. zlatomašnik v goriški nadškofiji, ter izražajo željo, naj jih Bog še mnogo let ohrani, da bi še veliko storili v čast božjo, v blagor svete cerkve, v veselje samostanskih bratov in prijateljev.

Premilostivi škof tržaški so jim čestitali brzojavno, mil. g. prošt dr. Šust pa je čestital pismeno v svojem imenu in v imenu tržaškega stolnega kapitlja. Čestital je tudi milost. g. prošt Jordan iz Gorice in milost. g. prošt Dovgan iz Metlike. Tako je tudi čestital prečast. g. o. Janez Sobel, provincijal usmiljenih bratov avstrijske okrajine sv. Janeza od Boga. Razven omenjenih so prejeli o. zlatomašnik še mnogo drugih častitek odličnih gospodov in gospá. Nad sto častitek so jim poslali. In to priča, kako zelo častijo in ljubijo o. zlatomašnika vsi krogi, ki jih poznajo. In vsi, ki poznajo o. zlatomašnika, želijo, naj jih Bog ohrani še mnogo let zdrave, srečne in vesele, po smrti pa naj jih venča s krono večne slave!

H koncu še omenimo, da se je te redke slavnosti osebno udeležila tudi še jedna onih družic, ki so l. 1842 g. zlatomašnika spremile k altarju Gospodovem, namreč 81letna, občespospovana gospodičina Ivana Jeraj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. marca.

(Kranjski deželni zbor) ima jutri VIII. sejo. (Štajerski deželni zbor) je imel dné 21. t. m. 13. sejo Poslanec Pirchegger je utemeljeval

svoj predlog, da se uvede ženitovajska zglasnica in tako zapretho premnogi zakoni beračev, ki so potem s svojo družino le v nadlogo občinam. Če ima občina dolžnost skrbeti za revne družine, naj bi tudi imela pravico ugovarjati zakonom nemančev. Sedaj se ženijo hlapci, delavci itd. sicer z dobro voljo, da bodo pošteno z delom preživili svojo družino. Če pa se mož ponesreči, zbolí, če ga odpuste iz tovarne itd., potem tare družino največja revščina in domačo občino novo hudo breme. A mnogo se jih ženi tudi iz same lehkomyšelnosti. Da take izprijene osebe ne skrbé za pošteno izrejo otrok, je jasno. Slab nasledek proste ženitve je tudi pomanjkanje poslov. Povsod tožijo o slabih poslih ali pa o visokih dninarskih plačah. To se posebno čuti v obližju tovaren. Predlog je bil izročen občinskemu odseku. Koncem te seje je deželni glavar grajal one poslance, ki se ne udeležujejo sej, ker je mnogo dela zastalo, ter pozival načelnike posameznih odsekov, naj naznanijo malomarne poslance. Ravno v tej seji je bilo do 20 poslancev odsotnih. — V 14. seji je poslanec Proboscht obširno utemeljeval predlog, da vlada strogo prepové uvažanje živine iz Rusije in Rumunije. Predlog je bil izročen zdravstvenemu odseku.

(Predavanje v čitalnici.) Jutri bo predaval g. ravnatelj Subic v dvorani tukajšnje čitalnice „O splošnih pojmiu umetnosti, o raznih stilih“ itd. (z demonstracijami). Začetek predavanju točno ob polosmih. Opozorimo na ta zanimiv večer še enkrat vse prijatelje umetnosti.

(G. dr. Oblak.) o katerem smo poročali, da so ga bili zaprli v Makedoniji, misleč, da je kak vo-hun, se je že vrnil v svojo domovino. Kakor smo že omenili, zahteval je avstrijski veleposlanik zadoščenja pri turški vladi.

(Bukovinski deželni predsednik grof Pace) bode, kakor poročajo listi iz Črnovic, baje odstopil po novih deželnozborskih volitvah ter dobil drugo mesto.

(Dr. Anton Uranitsch †.) V ponedeljek popoldne je umrl v Gradcu naš rojak gosp. dr. Anton Uranitsch v 62. letu svoje dóbe vsled pljučne vnetice. Pokojni dr. Uranitsch je bil sin višjega uradnika; Ljubljancem je znan kot nekdanji tajnik kranjske trgovinske in obrtne zbornice, kot odvetnik v Ljubljani in bivši deželni poslanec kranjski. Pokojnik je bil kot poslanec v deželnem zboru strasten nasprotnik Slovencev in zvest pristaš nemške strauke. Pred 20 leti preselil se je v Gradec; izvolili so ga oudi leta 1874 v mestni zastop. — „Tagespost“ o njem pravi, da je bil „ein hervorragendes, eifriges Mitglied der deutschen Partei in Krain“.

(G. dr. Urban Lemež) je odprl svojo odvetniško pisarno v Slov. Bistrici na Štajerskem.

(Dr. Fränzl pl. Vesteneck.) Dunajsko nadsodišče je Vesteneckovo pritožbo ugodno rešilo, zatoženec je bil dne 18. t. m. izpuščen iz solnograškega preiskovalnega zapora. Obravnava proti njemu pa se bode vršila v prihodnjem zasedanju.

(Izpred sodišča.) Minoli toden je bil od porotnega sodišča v Celju obsojen Ignacij Škof zaradi tatvine in ostrupljenja z arzenikom na osem let težke ječe in povrnitev škode v znesku 18.000 gld., katere je odnesel nekemu Reiningshausu v Gradcu, njegov brat Janez pa na dve leti težke ječe in povrnitev škode v znesku 6000 gld. Doma sta od Brežic. — Anton Horvatič, ki je umoril svojo ženo, je obsojen na smrt.

(Delniško društvo „Prvi narodni dom“) v Novem Mestu vabi k občenemu zboru, ki bode dné 10. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v notarski pisarni v Novem Mestu. Vspored: 1. Poročilo odbo-rovo. 2. Račun za leto 1891 z bilanco. 3. Določitev dividende.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 18. do 19. t. m.: Novorojencev 18, umrlih 17, in sicer je umrlo za jetiko 3, za davico 1, za raznimi boleznimi 13. Med umrlimi je bilo 5 tujcev, 5 v zavodih. Zbolelo je 11 oseb.

(Kuponski vozni listki na železnicah.) Pro-metno ravnateljstvo v Beljaku nam naznanja, da so e. kr. avstrijske državne železnice že davno vpeljale kuponske vozne listke. Ti listki se dobé na vsaki postaji in pri večjih poštnih uradih, kakor n. pr. v Gradcu, Celoveu, Beljaku in Ljubljani, in sicer po-čenši od 8. pasa (Zone) za vsako daljavo in vse razrede. Poraba teh listkov ni vezana na kak čas ali drugo okolnost. Na vsaki postaji se more izsto-

piti 24 ur. Ti vozni listki so torej velika olajšava potnikom.

(Sedmograške zakone) je najvišje sodišče proglasilo neveljavnimi. Povod temu je dal neki gospod, kateremu je l. 1865 ušla njegova zaročenka. Dotičnik se je l. 1868 oženil z drugo žensko, a kmalu nato od prve zaročenke dobil pismo, v katerem ga prosi odpuščanja. Konec tega drugega dejanja je bil, da se je mož ločil od prave svoje žene, pristopil k unitarcem in se zaročil s prvo. V zadnjem dejanju te žaligre pa je najvišje sodišče razveljavilo drugi zakon, češ, da se mora na Ogerskem sklenjenim zakonom ravnotako odreči priznanje, kakor če bi državljani iz dežel, kjer je mnogoženstvo ali suženjstvo postavno dovoljeno, pri nas hoteli one razmere spraviti v veljavo.

(Posejilnica v Ormoži) je imela v minolem letu 208.056 gld. 95 kr. prometa. Upravni troški so 1473 gld. 61 kr., bilanca 170.485 gld., čisti dobiček 2340 gld. 29 kr. pristopilo je 153 udov, izstopilo pa 62, izključena sta bila dva. Društvo je imelo vseh udov 681, ki so vplačali 20.050 gld. Prihodnji občni zbor bode dne 27. marca ob 11. uri dopoldne v ormoški čitalnici. Na dnevnem redu so računi, volitev, prememba pravil in razni predlogi.

Raznoterosti.

— Nesreča pri poroki. V Solnogradu je pred tedni imela biti poroka. Mej mašo je pa nevesti postalo tako slabo, da se je zgrudila na tla in pobila na glavi. Odnegli so jo v zakrstijo, kjer jo je duhovnik del v sv. poslednje olje. Bolje jej je še le bilo, ko so jej odpeli pretesno obleko. Ta dogodek naj bode svarilo za naše ženske.

— Ponarejeni bankovci. V Napolju je policija prijela nekega ponarejalca bankovcev in našla pri njem 5000 ponarejenih bankovcev po 100 lir.

— Ruske razmere. V Rusiji ima policija povsod svoj nos. Celo če se kak pagan spreobrne k pravoslavlju, pride policija h krstu. Vsaj v nekem poročilu o sibirskih misijonih se pravi, da je nadzor policije pri krstu jako koristen. Pride na pomoč slabi volji paganovi, da more izreči svoje prepričanje. Tudi more policija vplivati, da se odločijo za krst. Pač morajo biti to dobri kristjanje, ki pristopijo v kristijanstvo s pripomočjo policije.

— Redka starost. V Breznici pri Mostaru živi neki Anton Jurič, ki ima sedaj že 130 let. Mož je še trden, opravlja dela v vinogradu in gre vsako nedeljo še v cerkev dve uri daleč. Pred desetimi leti je bil popolnoma oglušil, ali lani, ko mu je začel rasti nov zob, zopet dobil posluš. Njegove obrvi so tako dolge, da jih more sukati, kakor brke, da mu ne zakrivajo oči. Njegova mati je bila stara 111 let, oče mu je pa mlad umrl.

— Papež in perzijski šah. „Daily Chronicle“ poroča, da je sv. oče nedavno poslal perzijskemu šahu lepo mozajičko podobo Cecilije Metella z lastnoročnim pismom, v katerem se zahvaljuje za varstvo kristijanov v njegovi deželi.

— Povodnji na Španskem. Iz Sevilje se poroča, da se je v mestu in okolici vsled povodenj zrušilo 108 hiš.

— Židovski ponarejalci denarja. Iz Altone se poroča, da je policija zasačila bando židovskih ponarejalcev denarja, ki so kovali nemške marke. Našli so mnogo ponarejenega denarja.

Narodno gospodarstvo.

Razširjanje trtne uši po Kranjskem.

(Poročilo deželnega odbora.)

III.

Pouk o požlahtnevanju trt.

1. S poročilom dné 10. avgusta 1891 opozarjalo je vodstvo vinarske šole na Grmu, da je nujno

potrebno nove izdaje 1888. leta natisnjenega pouka o nasajenju vinogradov z ameriškimi trtami in o cepljenju zelenčih trt, ker se je med tem časom Goethejev način cepljenja tako popolnil, da se skoro vsaka požlahtnitev prime. Vodja R. Dolenc izrekel se je pripravljenega. spisati ta pouk, in deželni odbor je, pregledavši predloženi rokopis, dovolil natis. Z ozirom na vedno napredujoče razširjanje trtne uši in nadejaje se, da bodo tudi deželni odbori sosednih dežel podeljevali knjižico vinogradskim prebivalcem, dal jo je deželni odbor v 5000 izvodih natisniti ter je zaradi brezplačne razdelitve med vinogradnike o tem obvestil okrajna glavarstva od trtne uši okuženih krajev. Po njihovem nasvetu oddalo se okrajnemu glavarstvu v Postojni 300, v Černomlju 200 in v Krškem 500 iztisov, dalje kmetijski družbi 300 in meščanski šoli v Krškem 70 iztisov. O izdaji te knjižice obvestili so se tudi deželni odbori v Gradcu, Gorici, Poreču in v Trstu s predlogom, da jim deželni odbor prepusti katero koli zahtevano število izvodov po tisti ceni, kolikor knjižica njega samega stane.

2. Po naročilu deželnega odbora priredil je vodja vinarske šole na Grmu spomladi 1891. l. na štirih krajih Dolenjskega popotna predavanja o požlahtnevanju trt in sicer v Leskovcu dne 8. marca pred 300 poslušalci, v Metliki dne 15. marca pred 150 poslušalci, v St. Rupertu dne 22. marca popoldne pred 50 poslušalci in končno v Belicerkvi dne 22. marca dopoldne pred 100 poslušalci. Na teh krajih podeljeval je tudi brezplačno cepiče jabolk, marelic in ringlotov. Dne 25. marca vršil se je na Grmu samem tak popotni shod, katerega se je udeležilo nad 200 oseb.

IV.

Podpore za nasajenje ameriškik trt.

Vsled deželnozborskega sklepa dne 22. oktobra 1889, s katerim je bil deželni odbor pooblaščen, da malim vinogradnikom, kateri svoje nove vinograde pravilno zasajajo z ameriškimi trtami, dovoljuje podpore do zneska 10 gld., oglasilo se je 1890. l. 23 vinogradnikov iz vipavskega okraja za podpore, toda le 10 jih je izvršilo nasade, katerim so se na to dale podpore od 10 do 30 gld. Leta 1891. oglasilo pa se je že večje število posestnikov, namreč 72, in sicer zopet večinoma iz vipavskega okraja. Da pa se pri podeljevanju takih daril postopa kolikor toliko enakomerno, sklenil je deželni odbor:

1. da naj znašajo podpore po 3 kr. za vsak m²;
2. da najvišja podpora, katera se dovoli jedni in isti stranki, sme znašati 20 gld. in
3. da se bodo podpore nakazovale šele takrat v izplačilo, kadar bode županstvo potrdilo da se je nasaditev pravilno izvršila.

Zajedno se je naprosila kmetijska družba, da naj družbeni tajnik G. Pirc ob priliki potovanja ogleda te nasade. Vsega skupaj izplačalo se je 1890. leta 10 vinogradnikom 210 gld., leta 1891. pa 31 vinogradnikom 547 gld. Vrh tega je obljubljeno 26 posestnikom 484 gld. podpore, katera se bode tekečega leta izplačala.

Svileno blago za neveste **črno, belo, pisano** itd. od 45 kr. do gld. 15⁶⁵ — gladko in damasto (do 300 vrst) razpošilja poštine in colnine prosto **svilarnica G. HENNEBERG** (e. in kr. dvorni založnik), **Zürich**. — Vzorec z obratno pošto. — Pisma 10 kr. porto. 160 1 (9)

Telegrami.

Dunaj, 22. marca. Iz Budimpešte se poroča, da se delegacije snidejo že meseca maja.

Dunaj, 23. marca. Porotno sodišče je oprostilo knjigotrčca Schwidernocho, ki je bil zatožen zaradi hujskanja k sovraštvu s tem, da je razobesil protisemitske podobe.

Trst, 22. marca. Zidarski štrajk še ni končan; do 1200 zidarjev je ustavilo delo.

Dunajska borza.

Dne 23. marca.

Papirna renta 5%, 16% davka	94 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	93 „ 35 „
Zlata renta 4%, davka prosta	110 „ 70 „
Papirna renta 5%, davka prosta	102 „ 90 „
Akije avstro-ogerske banke, 600 gld.	955 „ — „
Kreditne akije, 160 gld.	308 „ — „
London, 10 funtov strl.	118 „ 75 „
Napoleonor (20 fr.)	9 „ 43 „
Cesaraki cekini	5 „ 59 „
Nemških mark 100	58 „ 12 1/2 „

Dne 22. marca.

Ogerska zlata renta 4%	107 gld. 30 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 „ 95 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	138 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147 „ 75 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180 „ 50 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 „ 15 „
Zastavna pisma „ „ 4 1/2%	100 „ 60 „
Kreditne srečke „ 100 gld.	187 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	60 „ — „

Inomost, 22. marca. V deželnem zboru je bila prečitana izjava italijanskih poslancev, da ne bodo uporabili svojih mandatov. Deželni glavar omeni, da so ti poslanci zgubili mandate.

Berolin, 23. marca. Caprivi je danes zjutraj z nova potoval k cesarju v Hubertusstock.

Carjigrad, 23. marca. Listi poročajo, da je popolnem izmišljena vest, da bi bili zasačili dve z bodali in samokresi oboroženi osebi, ki sta hoteli splaziti se v sultanovo palačo.

Monthal, 23. marca. Delo so ustavili vsi služabniki kanadske pacific - železnice od Atlantskega do Tihega morja. Od sobote ni nobenega osebnega vlaka od zahoda. Bati se je nemirov.

Umrli so:

20. marca. Angela Primič, delavčeva hči, 19 mesecev, Poljanski trg 5, jetika.

21. marca. Andrej Druškovič, hišni posestnik, 66 let, Dunajska cesta 11, emphysem. — Pavla Malič, čevljarjeva hči, 3 mesece, Stari trg 21, bronchitis.

V bolnišnici:

18. marca. Marija Jeltnikar, delavčeva žena, 33 let, jetika.

Tuji.

20. marca.

Pri **Maliču**: Oresnik, Hochmuth, Manfischer, Musch, trgovci, z Dunaja — Schlesinger z Reke. — Haftermayer, trgovci, iz Pariza. — Mišetić s soprogo iz Siska. — Kraigher, trgovčeva soproga, iz Bistrice.

Pri **Stonu**: Bauer, zasebnik; Schönman, vrednik; Kleer, Wedan, Henke, Mandl, trgovci, z Dunaja. — Saidatsch, potovalec; Bett, trgovci; Pelzeš, nadporočnik, in Kante s sestro, iz Trsta. — Prevender, trgovci, iz Zagreba. — Janti, potovalec, iz Prage. — Fischer, notar, s soprogo, iz Gornjega Grada. — Morpurgo, trgovci, iz Gorice.

Pri **avstrijskem caru**: Novak in Aleš iz Blagovice. — Birk, učitelj, iz Vrhpolja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Miseses, potovalec, z Dunaja. — Brata Klembas iz Radeč. — Ignacij in Makso Repše z Dolenjskega. — Riegerl, tovarnar, iz Cvikave.

Pri **bavarskem dvoru**: Fuller s sestro, iz Radovljice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v tisu
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	745 1	—2.4	sl. sever	jasno	
2. u. pop.	742 6	9 8	sl. szap.	„	0.00
9. u. zveč.	741 2	2 2	„	„	

Srednja temperatura 2.9°, za 1.4° pod normalom.

Organist in cerkovnik

z dobrimi spričevali, kateri je že več let službo organista in cerkovnika zvesto, vestno in natančno opravljal, **išče službe**. Več se izve pri uredništvu. 158 3—1

Katarina Lah,

v Ljubljani, Florijanske ulice št. 11,

se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje

cvetlic za cerkve

posebno šopkov za sveče in altarje, vencev za prapore, bandera in svečnike, in za polne oprave ob novih mašah in drugih slovesnostih po najnižji ceni. 149 3—2

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10. Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kurnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize. Razna naročila izvrše se najtočneje.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.